



Mészöly Tamás:  
**A Wikimédia és a könyvtárak közös világa**



# Tartalom

- Wikimédia-világ
- Wikipédia és története
- Más Wikimédia-projektek
- Wikidata
- WikiCite, Wikipedia Library, #1Lib1Ref
- GLAM-együttműködések
- Wikimédia 2030
- Esettanulmányok



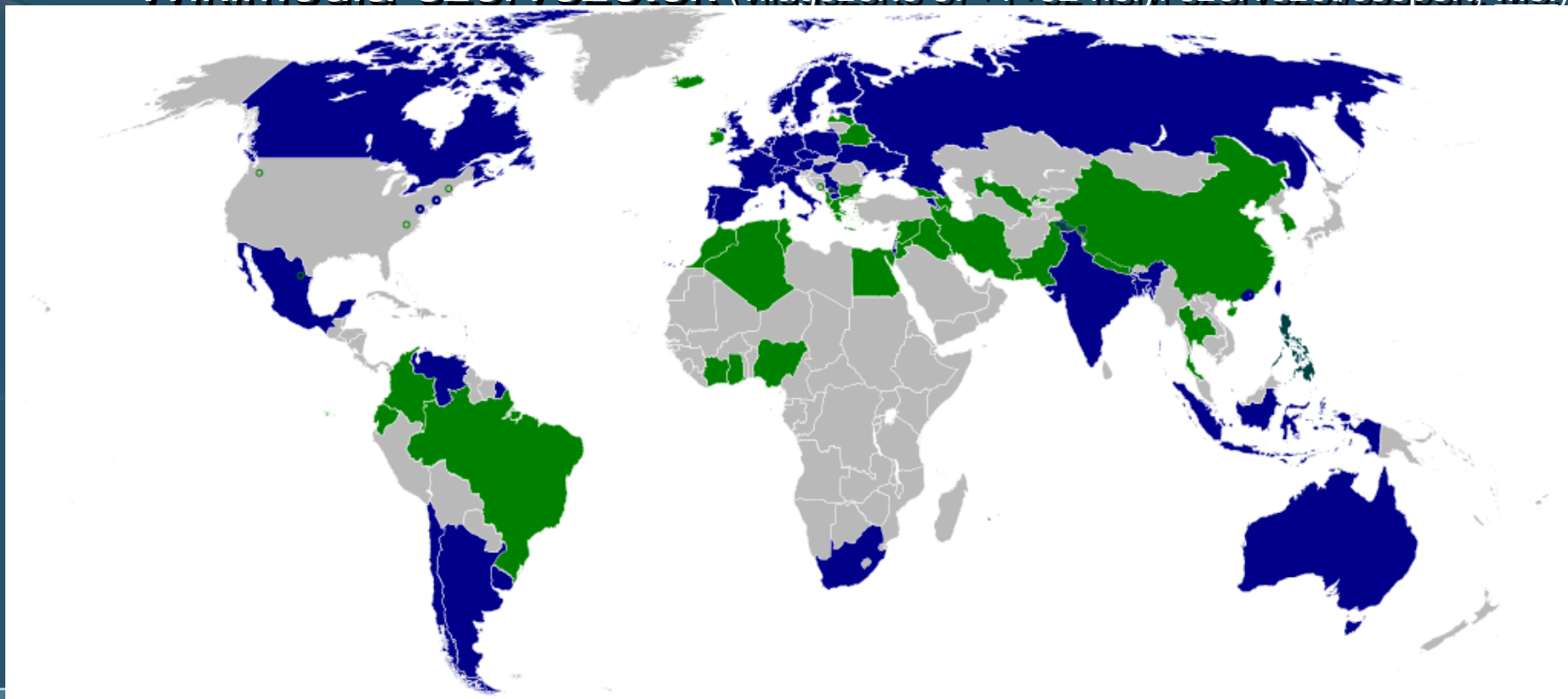
# A Wikimédia-világ



- Wikimédia Alapítvány (WMF; Wikimedia Foundation)
- Wikimédia-szervezetek (világszerte 37+1+82 helyi szervezet/csoport, Mo.)
- Projektek (Wikipédia, Wikimédia Commons, Wikidata, Wikiforrás, Wikiszótár, Wikikönyvek, Wikidézet, Wikifajok, Wikiegyetem, Wikihírek, Wikivoyage, MediaWiki stb.)

# A Wikimédia-világ

- Wikimédia Alapítvány (WMF; Wikimedia Foundation)
- Wikimédia-szervezetek (világszerte 37+1+82 helyi szervezet/csoport, Mo.)





# A Wikimédia-világ



- Wikimédia Alapítvány (WMF; Wikimedia Foundation)
- Wikimédia-szervezetek (világszerte 37+1+82 helyi szervezet/csoport, Mo.)
- Projektek (Wikipédia, Wikimédia Commons, Wikidata, Wikiforrás, Wikiszótár, Wikikönyvek, Wikidézet, Wikifajok, Wikiegyetem, Wikihírek, Wikivoyage, MediaWiki stb.)





# A Wikipédia előtörténete

- i. e. 3-1. század: Alexandiai (papirusz) vs. Pergamoni (pergamen) könyvtár versengése – a világ összes tudásának és könyvének összegyűjtése – teljesen elpusztultak
- arab tudásgyűjtemények – tudományos módszerek, okiratok igazsághoz való hűsége, a források beható elemzése, szkeptikus kutatás
- középkori könyvtárak (pl. avignoni pápai könyvtár, Sorbonne, Bibliotheca Corviniana; Jung-lő encyclopédia)

*csak beavatottak számára hozzáférhetőek*

- Cyclopædia, or an Universal Dictionary of Arts and Sciences (1728–)
- Encyclopédie „véget vetni a babonáknak és hozzáférést nyújtani az általános emberi tudáshoz”: ismeretek, tudás eljuttatása mindenkinek, felvilágosodás alapeszméje
- Encyclopédie méthodique: bővítés 35 kötetről 216 kötetre (több ezren dolgoztak rajta közel 60 éven át)



# A Wikipédia előtörténete

- Encyclopædia Britannica (angol), Enciclopedia Espasa (spanyol), Meyers Konversations-Lexikon, Brockhaus (német), Révai nagy lexikona (magyar)
- nyomdászattal párhuzamosan a könyvtári gyűjtemények fejlődése

*tudásátadás fizikai (nyomtatott) formájú, könyvalapú*

- digitális enciklopédiák ötlete (1930-as évektől)
- Gutenberg projekt: **digitális könyvtár** létrehozása (1971–) “provide as many e-books in as many formats as possible for the entire world to read in as many languages as possible”
- 1990-es évek: digitalizációs projektek (korábbi művek)
- Microsoft Encarta (1993–2000 CD-ROM/DVD, 2000–2009: előfizetőknek online)



# A Wikipédia története

- **Galaxis útikalauz stopposoknak** (1978) a Galaxisról szóló útikönyvet maguk az utazók írták, módosították → Project Galactic Guide (1991–2000), h2g2 (1999–2011)
- **1993: Interpedia:** online (web-based) enciklopédia, amibe bárki bekapcsolódhat
- **1995: wiki:** szoftver, ami támogatja az online közösségi együttműködést (WikiBase, WikiWikiWeb, Ward Cunningham) – számos szabad változat, pl. UseModWiki (1999)
- **1999: szabad, univerzális enciklopédia alapelvei + GFDL** (Richard Stallman, a szabadszoftver-mozgalom és a Free Software Foundation (FSF) alapítója)
- **2000: Nupedia** (Jimmy Wales, Larry Sanger) szerkesztőség szakértőkkel
- **2000. december: központi ellenőrzés nélküli szerkesztőség** (Richard Stallman)
- **2001. január 15.:** Wikipédia angol nyelvű változatának indulása
- **2001. január 17.:** DNUPedia (később GNE)





# A Wikipédia története

- 2001. szeptember: magyar nyelvű változat létrejötte
- 2001 vége: Nupedia 25 cikk, Wikipédia: 20 ezer cikk 18 nyelven
- 2002. augusztus: .com → .org és reklámentességről való döntés
- 2003. július 8.: magyar változat sikeres újraindulása
- 2004. szeptember: 1 millió szócikk (valamennyi nyelvi változat)
- 2008. március: 10 milliomodik szócikk (Pataki Márta!)
  
- 2017. december: összesen 47 millió szócikk; az angol 5,5 millió szócikkkel rendelkezik, a magyar változat 420 ezer szócikkkel a 23. legnagyobb
- világszerte 500 millió olvasó és havi 20 milliárd lapletöltés



# Wikipédia

- Szabad licenc, szabad tartalom (GFDL, CC-BY-SA)
- Bárki által szerkeszthető
- Sok nyelvi változat (288 működik jelenleg)
- Transzparencia (laptörténet, rendszernaplók)
- Alapelvek:
  - ellenőrizhetőség, megbízható források
  - semleges nézőpont, tárgyilagos megfogalmazás
  - nevezetesség
  - feltételezz jóindulatot!, civilizált viselkedés
  - közösségi konszenzusra törekvés



# Wikimédia-projektek

- **Wikimédia-projektek közös tulajdonságai:**
  - **szabad szerkeszthetőség** (központi ellenőrzés nélküli, közösségi együttműködésen alapuló munka)
  - **szabad felhasználhatóság** (bárki számára, bármilyen célból)
  - **MediaWiki-alapúak** (transzparencia, változás- és jogosultságkezelés stb.)
  - **reklámmentes, kizárólag adományokból működik**
  - **azonos alapelvek** (semleges nézőpont, ellenőrizhetőség stb.)
  - **fenntartó/üzemeltető a Wikimédia Alapítvány**



# Wikimédia-projektek

- Wiki  $\neq$  Wikipédia !
- *MediaWiki*: szabad forráskódú wikimotor, a háttérszoftver
  - Nupedia, Wikipédia UseModeWikin indult, de hamar kiderült, hogy szükség van egy saját szoftverre
  - Magnus Manske, Wikipédia-szerkesztőként írta meg az első változatát, 2002. januárban áttért rá az angol Wikipédia
  - 2003: Wikimédia Alapítvány létrejön: hardver + szoftver



# Wikimédia-projektek

- **Wikipédia: „nagyjából” az enciklopédia műfajában maradna**

## Wikipédia:Mi nem való a Wikipédiába? [bevezető szerkesztése]

A Wikipédiából, a szabad enciklopédiából



**Ezen az oldalon a Wikipédia egyik [írányelvét](#) olvashatod.** Az itt leírtak minden szerkesztő számára követendők, de fontosabb a józan ész, mint a szabály betűje, és [előfordulhatnak indokolt kivételek is](#). Ha módosítani szeretnél rajta, [kérd ki mások véleményét a vitalapján](#) vagy a [Kocsmafal](#) megfelelő szekciójában!

Rövidítése:  
WP:NEM



**Az oldal tartalma dióhéjban:** A Wikipédia elsősorban egy online lexikon/enciklopédia és az ennek létrehozására szerveződött online közösség. Kérjük, állj ellen a kísértésnek, hogy más célra használd a Wikipédiát, vagy úgy kezeld, mintha más lenne, mint ami.

### Tudnivalók

A Wikipédia egy **enciklopédia** és mint ilyen, számos dolog van, amire nem való. Először is vannak irodalmi műfaji korlátok, amelyek elsősorban a szócikkek tartalmát szabályozzák: egy enciklopédiába nem valók személyes tudományos vagy irodalmi esszék, az enciklopédiacikkek nem szótári bejegyzések, link- vagy képgyűjtemények. Vannak olyan korlátok, amelyek a **semlegességi alapelvünkből** következnek, és szintén elsősorban a szócikkek tartalmát szabályozzák: tehát nem vagyunk vitafórum, propagandakiadvány, rajongói weboldal, vallásos igehely. Vannak végül, de nem utolsósorban olyan korlátaink, amelyek általában a közösségek működését szabályozzák, és ezek már mind szócikkeinkre, mind ezek megtárgyalására vonatkoznak: a törvények, a kulturált viselkedés szabályai, és bizonyos alapvető irányelveink (hivatalos irányelvek).

### Tartalomjegyzék [elrejtés]

- 1 Mire nem való a Wikipédia?
- 2 Mire nem valók a Wikipédia-szócikkek?
- 3 A Wikipédia nem blog, tárhelyszolgáltató, ismeretségi hálózat vagy emlékhely
- 4 A Wikipédia közössége nem...
  - 4.1 A Wikipédia nem demokrácia
  - 4.2 A Wikipédia nem bürokrácia
  - 4.3 A Wikipédia nem csatár
  - 4.4 A Wikipédia nem anarchia
  - 4.5 A Wikipédia nem a webszolgáltató
- 5 Ha a fenti szabályokat nem tartod be, a következő sokkhatások érhetnek
- 6 Kapcsolódó szócikkek

### Az öt pillér

Tartalmi irányelvek

- Elnevezési szokások
- Élő személyek életrajza
- Semleges nézőpont
- Nem az első közlés helye
- Ellenőrizhetőség
- **Mi nem a Wikipédia?**



# Wikimédia-projektek

- „A Wikipédia nem szótár, a Wikipédia-szócikkek nem szótári bejegyzések” →
- 2002. december: **Wikiszótár**
- többnyelvű szótár (értelmezés, szinonimák, idegen nyelvi változatok, hangos kiejtési útmutatók, etimológiai magyarázatok stb.)



# Wikimédia-projektek

- „A Wikipédia-szócikkek nem idézetek gyűjteményei”  
→
- 2003. július: *Wikidézet*
- híres idézetek (emberek, irodalmi alkotások, filmek stb.) és közmondások gyűjteménye



# Wikimédia-projektek

- „A Wikipédia nem digitális könyvtár, nem forrásművek gyűjteménye, a Wikipédia-szócikkek nem csak egy mű cselekményének ismertetői” →
- 2003. november: **Wikiforrás**
- szabad forrásművek (klasszikus írásművek, könyvek teljes szövege, forráskódok, történelmi dokumentumok, levelek, törvények, beszédek stb., és ezek fordításainak) gyűjteménye





# Wikimédia-projektek

- „A Wikipédia nem saját kutatás vagy az első publikáció helye, nem irodalmi alkotás, nem használati útmutató vagy receptgyűjtemény stb.” →
- 2003. július: **Wikikönyvek**
- könyvek (tankönyvek, nyelvkönyvek, kézikönyvek, jegyzetek...)  
létrehozása
- 
- **Wikijunior**: gyerekkönyvek, mesekönyvek
- **Wiki Egyetem**: jegyzetek és tanulási segédletek gyűjteménye  
2006. augusztustól önálló projekt



# Wikimédia-projektek

- „A Wikipédia nem hírportál, a Wikipédia-szócikkek nem aktuális események, hírek tudósítására való” →
- 2004. november: **Wikipédia**
- szabad tartalmú, független hírportál (saját anyagok, interjúk!)



# Wikimédia-projektek

- „A Wikipédia-szócikk nem útleírás, turisztikai tájékoztató”  
→
- 2003. július: *Wikitravel* (Evan Prodromou and Michele Ann Jenkins)
- 2006. december: **Wikivoyage**
- 2013. januártól: Wikimédia-projekt
- szabad útikalauz (helyszín- és útleírások, helyi nevezetességek, tippek, ajánlások, menetrendek, nyitvatartási idők stb.)



# Wikimédia-projektek

- 2004. szeptember: **Wikifajok**
- az élővilág rendszertani és nevezéktani adatbázisa
- nyelvfüggetlen (latin) szakmai/tudományos műhely
- az összes (földi) létformáról legyen rendszertani és nevezéktani leírás (nem szöveges!)





# Wikimédia-projektek

- „A Wikipédia nem képgyűjtemény, a Wikipédia-szócikkek nem galériák” + technológiai megfontolások →
- 2004. szeptember: **Wikimédia Commons**
- közös médiatár, többnyelvű projekt
- > 43 millió szabad médiaállomány (fényképek, grafikák, festmények, animációk, videók stb.)
- társadalmi kapcsolatok, bárholnan elérhető (API), jogilag ellenőrzött, képfeldolgozás (restaurálás, vektorgrafikai átalakítás), többnyelvű leírás



# Wikimédia-projektek

- Technológiai megfontolások →
- 2012. október: **Wikidata**
- szabad tudásbázis, > 40 millió lap
- társadalmi kapcsolatok, bárhonnán elérhető (API), többnyelvű

## ★ Arany János (költő) [bevezető szerkesztése]

Ellenőrzött lap ▾

A Wikipédiából, a szabad enciklopédiából

← Ez a szócikk a költőről szól. Hasonló címmel lásd még: *Arany János (egyértelműsítő lap)*.

**Arany János** (Nagyszalonta, 1817. március 2. – Budapest, 1882. október 22.) magyar költő, tanár, újságíró, a Kisfaludy Társaság igazgatója, a Magyar Tudományos Akadémia tagja és főtitkára. A magyar irodalom egyik legismertebb és egyben legjelentősebb alakja. A legnagyobb magyar balladaköltő, ezért nevezték a *ballada Shakespeare-jének*, vállalt hivatala miatt a *szalontai nótáriusnak*, de szülővárosában – vélhetően természete miatt – a *hallgató ember* títullussal is illették. Fordításai közül kiemelkednek **Shakespeare-fordításai**.

Szegény **református** családba született. Szüleinek késői gyermeke volt, akik féltő gondnal nevelték, hiszen a **tüdőbaj** miatt kilenc testvére közül nyolcat előtte elvesztettek. Ő azonban igazi csodagyerek volt, már tizennégy éves korában segédtanítói állást tudott vállalni, és támogatta idősebb szüleit. Az anyagi javakban nem dúskáló családi háttér ellenére olyan nagy és sokoldalú szellemi műveltségre tett szert, hogy felnőtt korára a **latin**, a **görög**, a **német**, az **angol** és a **francia irodalom** remekait eredetiben olvasta, és jelentős fordítói munkát is végzett. Ő a **magyar nyelv** egyik legnagyobb ismerője, és ehhez mérten páratlanul gazdag szókincsrel rendelkezett. Pusztán kisebb költeményeiben mintegy 23 ezer szót, illetve 16 ezer egyedi szótóvet használt.

Irodalmi pályafutása 1845-ben *Az elveszett alkotmány* című szatirikus eposszal indult, de igazán ismertté az 1846-ban készült **elbeszélő költeménye**, a *Toldi* tette. Már pályája kezdetén is foglalkozott a közélettel, és politikai tárgyú cikkeket írt. Az **1848–49-es forradalom és szabadságharcban nemzetőrként** vett részt, majd a **Szemere Bertalan** által vezetett belügyminisztériumban volt fogalmazó. A bukást követően egy ideig bujdosott, ám végül elkerülte a megtorlást, és **Nagykőrösrre** költözött, ahol 1851 és 1860 között tanári állást tudott vállalni.

Az élete teljesen megváltozott, amikor a Kisfaludy Társaság igazgatójává választotta, és **Pestre** költözött. A **Kiegyezés** idején a magyar irodalmi és a politikai élet kiemelkedő és meghatározó képviselője. Irodalmi munkássága kihatott a talán addig kevésbé ismert történelmi szereplők ismertségére is, hiszen a műveiben megformált alakok közül több neki köszönhetően vált igazán halhatatlanná. **Petőfi Sándor** kortársa és barátja is volt egyben. **Költészetükben** nagy különbség, hogy a gyorsan érő és rövid életű Petőfivel szemben az övé lassabban bontakozott ki. Halála is összeköti őket, hiszen a már egyébként is gyengélkedő népi költőfejedelm 1882. október 15-én egy Petőfi-szobor-avatáson fázott meg, és az azt követő **tüdőgyulladásban** hunyt el 65 éves korában.

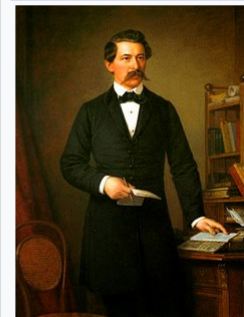
” Minden szál hozzá vezetett, és minden szál tőle vezet, a magyar szellemi életnek ő a sugárzási központja. ”

– Szerb Antal<sup>[3]</sup>

### Tartalomjegyzék [elrejtés]

- Élete
  - Iskolaévei
  - Színészi kitérő
  - Hazatérése, hivatal vállalása, szüleinek elvesztése, házasságkötése és gyermekeik megszületése
  - Elismert költővé válása: az *Elveszett alkotmány* és a *Toldi*
    - A szabadságharc után
      - A Magyar Tudományos Akadémia tagjaként
      - A *walesi bárdok* keletkezése
  - Betegsége, halála és temetése
- Arany jelentősebb költeményei
  - Elbeszélő költeményei
  - Lírai költeményei
  - Balladái
- Arany és a zene
- Művei
- Műfordításai
  - Versek
  - Színművek
  - Próza­fordítások
- Egyesületi, testületi tagságai
- Emlékezete
- Megjegyzések
- Dalainak adatai
- Szakirodalom
- Jegyzetek
- Források
- További információk
  - Arany János-linkek
  - Arany János-emlékpadok

### Arany János



Barabás Miklós: Arany János portréja (1848)

<b>Született</b>	1817. március 2. <sup>[1][2]</sup> <div>Nagyszalonta</div>
<b>Elhunyt</b>	1882. október 22. <div>(65 évesen)</div> <div>Budapest</div>
<b>Állampolgársága</b>	magyar
<b>Nemzetisége</b>	magyar
<b>Házastársa</b>	Ercsey Julianna
<b>Gyermekei</b>	Arany Julianna Arany László
<b>Szülei</b>	Arany György, Megyeri Sára
<b>Foglalkozása</b>	nyelvész költő író újságíró műfordító
<b>Iskolái</b>	Debreceni Református Kollégium
<b>Kitüntetései</b>	Magyar Királyi Szent István-rend
<b>Halál oka</b>	tüdőgyulladás
<b>Sírhely</b>	Fiumei Úti Sírkert

#### Írói pályafutása ▲ becsuk

<b>Jellemző műfajok</b>	elbeszélő költemény, dal, ballada
<b>Irodalmi irányzat</b>	népiesség
<b>Alkotói évei</b>	1845–1882
<b>Fontosabb művei</b>	<b>Az elveszett alkotmány</b> , <b>Toldi</b> , <b>Toldi estéje</b>

*Arany János*

Arany János aláírása



A Wikimédia Commons tartalmaz *Arany János* témájú médiaállományokat.



WIKIMÉDIA  
MAGYARORSZÁG







← Ez a szócikk Magyarország fővárosáról szól. Hasonló címmel lásd még: *Budapest (egyértelműsítő lap)*.

← Ez a szócikk Magyarország fővárosáról szól. Hasonló címmel lásd még: *BP*.

szócikk **vitalap**

olvasás

szerkesztés

forrásszöveg szerkesztése

laptörténet

Több ▾

Keresés ezen: Wikipédia



← → Bekezdés ▾

**A** ▾

“ Forrás



Beszúrás ▾



Változtatások közzététele

# Budapest

{{részben nincs forrás}}

{{egyért2|Magyarország fővárosáról|Budapest (egyértelműsítő lap)}}

{{Világörökség-portál4}}

```
{{Magyar település infobox
```

```
| név = Budapest
```

```
| kép = BudapestMontage.jpg
```

```
| képaláírás = A [[Duna]] látképe Pest felől, a [[Széchenyi lánchíd|Lánchíd]], a [[Hősök tere]], az [[Országház]], a [[Halászbástya]], a [[Szent István-bazilika]] és a Duna látképe a [[Citadella (Budapest)|Citadelláról]]
```

```
| címer = Coa_Hungary_Town_Budapest_big.svg
```

```
| zászló = Flag of Budapest (2011-).svg
```

```
| becenév = Európa szíve, A Duna gyöngye, A szabadság fővárosa, A termálfürdők fővárosa
```

```
| régió = Közép-Magyarország
```

```
| kistérség = Budapesti
```

```
| rang = [[főváros]]
```

```
| polgármester = [[Tarlós István]] ([[Fidesz]]-[[KDNP]])<ref>{{cite web |url=http://valasztas.hu/dyn/ov10/outroot/onkdin/foejelolt.htm |title=A főpolgármester választás eredménye |date=2010-10-03 |accessdate=2012-06-17 |publisher=Országos Választási Iroda |format=html |language=magyar}}</ref>
```

```
| alapítás éve = [[1873]] ([[Pest (történelmi település)|Pest]], [[Buda (történelmi település)|Buda]] és [[Óbuda (történelmi település)|Óbuda]] egyesítése)
```

```
| irányítószám = 1011-1239
```

```
| körzethívószám = 1
```

```
| népesség = {{Budapest népessége}}
```

```
| agglomeráció = [[Gödöllő]]
```

```
| népsűrűség = 3305,23
```

```
| terület = 525,14
```

```
| tengerszint feletti magasság = 315
```

```
| időzóna = CET
```

```
| eltérés UTC-től = +1
```

```
| nyári időzóna = CEST
```

```
| eltérés UTC-től nyáron = +2
```

```
| szélességi fok = 47
```

```
| szélességi ívperc = 29
```

```
| szélességi ívmásodperc = 54
```

```
| hosszúsági fok = 19
```

```
| hosszúsági ívperc = 02
```

```
| hosszúsági ívmásodperc = 27
```

```
| weboldal = www.budapest.hu
```

```
}}
```

```
[[Fájl:Budapest logo.png|bélyegkép|262px|jobb]]
```

```
[[Fájl:Pest-latkep.jpg|bélyegkép|250px|jobb|A pesti oldal látképe]]
```

'''Budapest''' ({{németül|Budapest}}, [[szlovák nyelv|szlovákul]] és [[cseh nyelv|csehül]] '''Budapešť''', {{románul|Budapesta}}, [[szlovén nyelv|szlovénül]] és [[horvát nyelv|horvátul]] '''Budimpešta''', {{oroszul|Будапешт}}, {{szerbül|Будимпешта}}) [[Magyarország]] [[főváros]]ja, és egyben legnagyobb városa. Budapest az ország [[politika]]i,



# A Wikidata története

- *Gépi olvasásra, feldolgozásra alkalmas adatszerkezet*
- **DBpedia** (2007–): Wikipédia infoboxainak kinyerése, adatbázisban tárolása, szolgáltatása különböző formátumban (Wikimédiától függetlenül, német egyetemek)
- hasonló projektek:
  - Cyc,
  - BabelNet,
  - YAGO,
  - Knowledge Graph (Google),
  - True Knowledge (Amazon felvásárolta: Amazon Alexa/Echo)
  - stb.



# A Wikidata története

- **Freebase (2007–2016):**
  - önkéntes közreműködésen alapuló (nem Wikimédia-) projekt
  - adatok gyűjtése és szolgáltatása
  - cél: szabadon felhasználható adatbázis minden elérhető forrás összegyűjtésével: általános tudásbázis
  - API, RDF, adatbázisdump...
- 2010-ben a Google felvásárolta → Knowlegde Graph
- 2014 legvégén a Google bejelentette a projekt tervezett fokozatos lezárását (2015. június végén befagyasztás)
- az adatok Wikidatába való importját követően 2016. májusában teljesen leállította





# A Wikidata története

- ***Semantic MediaWiki (SMW):***
  - 2005: MediaWiki-kiterjesztés
  - egy adott MediaWiki-példánynak szemantikus tulajdonságok, vizuális (grafikon, naptár, táblázat, térkép stb.) megjelenítés
  - egy- vagy néhány nyelvű felület, egyszerűbb
  - sok száz nagy MediaWiki-alapú oldal átvette, de
  - skálázhatósági problémák → a nagy Wikimédia-projektek nem
- ***WikiBase:***
  - 2012: a SMW továbbfejlesztése → **Wikidata**
  - önálló adatbázisban tárolja az adatokat: központi tárhely
  - → nem csak egy projekten belül biztosítja a konzisztenciát
  - komplex adatformátumokat is lehetővé tesz
  - források az adatokhoz
  - soknyelvűség támogatása; bonyolultabb



# DBpedia vs. Wikidata

- **DBpedia**
  - adatok (fél)automatikus kigyűjtése a Wikipédiából (és más Wikimédia-projektekből)
  - ezek szolgáltatása kifelé
  - Wikimédiától független
- **Wikidata:**
  - adatok gyűjtése és tárolása közösségi együttműködés alapján
  - → soknyelvű, általános tudásbázis
  - szolgáltatás a Wikimédia-projektek számára és
  - szolgáltatás külső partnerek felé

# Wikidata



WIKIMEDIA  
MAGYARORSZÁG

címke — **Douglas Adams** (Q42) — elemazonosító

leírás — angol író  
Douglas Noël Adams | Douglas Noel Adams — más néven  
► In more languages

## Állítások

tulajdonság — alma mater — érték  
St John's College — minősítők  
befejezés ideje 1974  
szakirány/major angol irodalom  
tudományos fokozat Bachelor of Arts  
kezdés ideje 1971

sorrend — ▼ 2 hivatkozás  
állítva itt Encyclopædia Britannica Online  
referencia URL <http://www.nndb.com/people/731/000023662/> — kinyitott hivatkozás  
alkotás vagy megnevezés angol  
nyelve  
hozzáférés ideje 2013. december 7.  
kiadó NNDB  
cím Douglas Adams (English)

állításcsoport — + forrás hozzáadása  
Brentwood School  
befejezés ideje 1970  
kezdés ideje 1959  
► 0 hivatkozás — összezsukott hivatkozás  
+ érték hozzáadása



# Wikidata

- **1. fázis**
  - projektek közötti linkek (interwikilinkek)
  - 2013. január: magyar Wikipédia az első, ahol kísérletként bekapcsolták, majd néhány hónap alatt fokozatosan a többin is





# Budapest [bevezető szerkesztése]

A Wikipédiából, a szabad enciklopédiából

- ↶ Ez a szócikk Magyarország fővárosáról szól. Hasonló címmel lásd még: *Budapest (egyértelműsítő lap)*.
- ↶ Ez a szócikk Magyarország fővárosáról szól. Hasonló címmel lásd még: *BP*.

**Budapest**<sup>[5]</sup> Magyarország fővárosa, egyben legnagyobb és legnépesebb városa, az Európai Unió kilencedik legnépesebb városa. Budapest az ország politikai, kulturális, kereskedelmi, ipari és közlekedési központja. Emellett Pest megye székhelye is, bár közigazgatásilag nem része annak. 2011-ben regisztrált lakónépessége meghaladta az 1,7 (elővárosokkal együtt pedig a 2,5) millió főt.

A város lakossága 1989-ben volt a legnagyobb, az akkori lélekszám 2,1 millió fő volt, és az ezt követő szuburbanizáció után is megmaradt az ország legnépesebb városának. Területe mintegy 525 négyzetkilométer, ebben a tekintetben is első az ország települései között.

Budapest története a keltákig nyúlik vissza, mivel a város eredetileg kelta település volt. A rómaiak által létrehozott, a Danubius folyó jobb partján fekvő Aquincum és a bal parti Contra-Aquincum volt Pannonia provincia székhelye. A magyarok a 9. században érkeztek erre a területre. Az első általuk létrehozott települést a mongolok 1241 és 1242 között, a tatárjárás során teljesen kifosztották és elpusztították. A 15. században a helyreállított város lett a magyarországi reneszánsz humanizmus központja. Ezt követően százötven évnyi török hódoltság telepedett a városra és csak a 18-19. században tudott újra fejlődni, ezt fokozta, hogy a kiegyezést követően Bécs mellett az Osztrák–Magyar Monarchia fővárosa volt. 1873-ban egyesítették Budát, Pestet és Óbudát, ekkor jött létre Budapest. Ebben az időben épültek a város leghíresebb épületei, és ekkor nőtte ki magát világvárossá.

Budapest kedvelt idegenforgalmi célpont is, 2012-ben 4 821 600 turista kereste fel, ezzel az Euromonitor International felmérése szerint a világ 27. és Európa 7. leglátogatottabb városa.<sup>[6]</sup> Budapesten több világörökségi helyszín is található, többek között a Duna-part látképe, a Budai Várnegyed, az Andrássey út, a Hősök tere és a Millenniumi Földalatti Vasút, amely a második legrégebbi a világon a londoni után. Turisztikailag jelentősek még a város Duna-hídjai, valamint gyógyfürdői, mivel Budapest a világ legtöbb gyógyfürdővel rendelkező fővárosa. Itt található még a világ legnagyobb termálfüves barlangrendszere, Európa legnagyobb zsinagógája (a Dohány utcai), valamint a magyar Országház is, amely a világ harmadik legnagyobb parlamenti épülete, és a Szent Korona jelenlegi otthona.

Budapest Közép-Európa egyik pénzügyi központja<sup>[7]</sup> és a világ 100. legnagyobb GDP-jét termelő városa.<sup>[8]</sup> Az amerikai Forbes magazin szerint Budapest a 7. „legdílillibb európai város”<sup>[9]</sup> A UCityGuides a világ 9. legszebb városának sorolja.<sup>[10]</sup> A befolyásos amerikai Condé Nast Traveler utazási magazin által megkérdezett 1,3 millió személy véleménye alapján „Budapest a világ második legjobb városa”.<sup>[11]</sup> A magyar főváros továbbá egyike Európa 10 legkedveltebb bevásárlóvárosának az Economist magazin kutatásai szerint, ugyanis itt található Közép- és Kelet-Európa legtöbb bevásárlóközpontja.

## Tartalomjegyzék [elrejtés]

- Etimológia
- Története
  20. század
  - Idővonal
- Földrajz
  - Éghajlat
- Élővilága
  - Fauna
  - Flóra
- Címer
- Városszerkezet
  - Városrészek
  - Budapest kerületei
  - Helyrajzi számok rendszere Budapesten
  - Építészet
  - Parkok és terek
- Népesség
- Kultúra
  - Múzeumok
  - Színházak
  - Gyógyfürdők

- Kezdőlap
- Tartalom
- Kiemelt szócikkek
- Friss változtatások
- Lap találmorma
- Tudakozó

Részvétel

- Kezdőknek
- Segítség
- Közösségi portál
- Kapcsolatfelvétel
- Adományok

Nyomtatás/ exportálás

- Könyv készítése
- Letöltés PDF-ként
- Nyomtatható változat

Társlapok

- Wikimédia Commons
- Wikidézset
- Wikiforrás

Eszközköz

- Mi hivatkozik erre
- Kapcsolódó változtatások
- Fájl feltöltése
- Speciális lapok
- Hivatkozás erre a változatra
- Lapinformációk
- Wikidata-adatlap
- Hogyan hivatkozz erre a lapra
- Edit with migration tool
- Statistika

Más nyelveken ⚙️

- English
- Boarisch
- Deutsch
- Français
- Hrvatski
- Italiano
- Latina
- Polski
- Slovenščina

🗨️ 182 további

✎ Hivatkozások szerkesztése

## Budapest



Fentről, balról jobbra: a Szent István-bazilika, a Szabadság-szobor, a Hősök tere, a Halászbástya, az Országház és a Lánchíd



**Becenév:** *Európa szíve, A Duna királynője*<sup>[1]</sup>, *A Duna gyöngye*<sup>[2]</sup>, *A szabadság fővárosa, A termálfürdők fővárosa*

### Közigazgatás

<b>Ország</b>	<span><span></span></span> Magyarország
<b>Régió</b>	Közép-Magyarország
<b>Jogállás</b>	főváros
<b>Alapítás éve</b>	1873 ( <i>Pest, Buda</i> és <i>Óbuda</i> egyesítése)
<b>Polgármester</b>	Tarlós István (Fidesz-KDNP) <sup>[3]</sup>
<b>Irányítószám</b>	1011–1239
<b>Körzethívószám</b>	1
<b>Testvértelepülései</b>	<b>Lista</b> <span>[kinyit]</span>
<b>Népesség</b>	
<b>Teljes népesség</b>	1 757 618 fő (2015. jan. 1.) <sup>[4]</sup>
<b>Népsűrűség</b>	3350,42 fő/km²
<b>Földrajzi adatok</b>	



{{Link FA|eo}}

{{Link FA|mk}}

[[en:Budapest]]  
 [[ace:Budapèst]]  
 [[af:Boedapest]]  
 [[als:Budapest]]  
 [[am:ቡዳፕሌስት]]  
 [[an:Budapest]]  
 [[ar:بُودابست]]  
 [[arz:بُودابست]]  
 [[ast:Budapest]]  
 [[av:Будапæшт]]  
 [[az:Budapeşt]]  
 [[bar:Budapest]]  
 [[bat-smg:Budapešts]]  
 [[be:Горад Будапешт]]  
 [[be-x-old:Будапешт]]  
 [[bg:Будапеша]]  
 [[bn:বুদাপেস্ট]]  
 [[bo:ཐུགས་ཐེངས།]]  
 [[br:Budapest]]  
 [[bs:Budimpešta]]  
 [[ca:Budapest]]  
 [[cbk-zam:Budapest]]  
 [[ckb:بُودابست]]  
 [[crh:Budapeşt]]  
 [[cs:Budapešť]]  
 [[csb:Bùdapeszt]]  
 [[cv:Будапешт]]  
 [[cy:Budapest]]  
 [[da:Budapest]]  
 [[de:Budapest]]  
 [[diq:Budapeşt]]  
 [[dsb:Budapest]]  
 [[ee:Budapest]]  
 [[el:Βουδαπέστη]]  
 [[eo:Budapeŝto]]  
 [[es:Budapest]]  
 [[et:Budapest]]  
 [[eu:Budapest]]  
 [[ext:Budapest]]  
 [[fa:بُودابست]]  
 [[fi:Budapest]]  
 [[fiu-vro:Budapest]]  
 [[fo:Budapest]]  
 [[fr:Budapest]]  
 [[frp:Budapèst]]  
 [[frx:Budapest]]  
 [[fy:Boedapest]]  
 [[ga:Búdaipeist]]  
 [[gag:Budapeşt]]  
 [[gd:Budapest]]  
 [[gl:Budapest]]  
 [[gn:Budapest]]

[[gu:બુડાપેસ્ટ]]  
 [[gv:Budapest]]  
 [[he:בּוּדאַפֶּשְׁט]]  
 [[hi:बुडापेस्ट]]  
 [[hif:Budapest]]  
 [[hr:Budimpešta]]  
 [[hnb:Budapest]]  
 [[ht:Boudapès]]  
 [[hy:Բուդապեշտ]]  
 [[ia:Budapest]]  
 [[id:Budapest]]  
 [[ie:Budapest]]  
 [[io:Budapest]]  
 [[is:Búdapest]]  
 [[it:Budapest]]  
 [[ja:ブダペスト]]  
 [[jv:Budapest]]  
 [[ka:ბუდაპეშტი]]  
 [[kab:Budapest]]  
 [[kk:Будапешт]]  
 [[kn:ಬುಡಾಪೆಸ್ಟ್]]  
 [[ko:부다페스트]]  
 [[koi:Будапешт]]  
 [[krc:Будапешт]]  
 [[ku:Budapeşt]]  
 [[kv:Будапешт]]  
 [[kw:Budapest]]  
 [[la:Budapestinum]]  
 [[lb:Budapest]]  
 [[li:Boedapest]]  
 [[lij:Budapest]]  
 [[lmo:Budapest]]  
 [[ln:Budapest]]  
 [[lt:Budapeštas]]  
 [[lv:Budapešta]]  
 [[mdf:Будапешт]]  
 [[mhr:Будапешт]]  
 [[ml:Budapest]]  
 [[mk:Будимпешта]]  
 [[ml:ബുഡാപെസ്റ്റ്]]  
 [[mn:Будапешт]]  
 [[mr:बुडापेस्ट]]  
 [[mrj:Будапешт]]  
 [[ms:Budapest]]  
 [[my:ဗူးဒါပေတ်]]  
 [[myv:Будапешт om]]  
 [[nah:Budapest]]  
 [[nds:Budapest]]  
 [[nl:Boedapest]]  
 [[nn:Budapest]]  
 [[no:Budapest]]  
 [[nov:Budapest]]  
 [[oc:Budapèst]]  
 [[or:ବୁଦାପେଷ୍ଟ]]  
 [[os:Будапешт]]

[[pdc:Budapescht]]  
 [[pih:Budapest]]  
 [[pl:Budapest]]  
 [[pms:Bùdapest]]  
 [[pnb:بُودابست]]  
 [[ps:بُودابست]]  
 [[pt:Budapest]]  
 [[qu:Budapest]]  
 [[rm:Budapest]]  
 [[ro:Budapesta]]  
 [[roa-rup:Budapest]]  
 [[ru:Будапешт]]  
 [[sah:Будапешт]]  
 [[scn:Budapest]]  
 [[sco:Budapest]]  
 [[se:Budapest]]  
 [[sh:Budimpešta]]  
 [[simple:Budapest]]  
 [[sk:Budapešť]]  
 [[sl:Budimpešta]]  
 [[sm:Budapest]]  
 [[so:Budapest]]  
 [[sq:Budapesti]]  
 [[sr:Будимпешта]]  
 [[st:Budapest]]  
 [[stq:Budapest]]  
 [[sv:Budapest]]  
 [[sw:Budapest]]  
 [[szl:Budapeszt]]  
 [[ta:புடாபெஸ்ட்]]  
 [[tg:Будапешт]]  
 [[th:บูดาเปสต์]]  
 [[tl:Budapest]]  
 [[tpi:Budapest]]  
 [[tr:Budapeşte]]  
 [[tt:Будапешт]]  
 [[tw:Budapest]]  
 [[udm:Будапешт]]  
 [[ug:Budapésht]]  
 [[uk:Будапешт]]  
 [[ur:بُودابست]]  
 [[uz:Budapesht]]  
 [[vec:Budapest]]  
 [[vep:Budapešt]]  
 [[vi:Budapest]]  
 [[vo:Budapest]]  
 [[war:Budapest]]  
 [[wo:Budapest]]  
 [[yi:בּוּדאַפֶּשְׁט]]  
 [[yo:Budapest]]  
 [[zea:Boedapest]]  
 [[zh:布达佩斯]]  
 [[zh-min-nan:Budapest]]  
 [[zh-yue:布達佩斯]]





# Wikidata

- **1. fázis**
  - projektek közötti linkek (interwikilinkek)
  - 2013. január: magyar Wikipédia az első, ahol kísérletként bekapcsolták, majd néhány hónap alatt fokozatosan a többin is
- **2. fázis**
  - állítások bevezetése, közvetlen adatlekérdezés
  - 2013 első felében fokozatosan
  - 2015 vége: adatok áttételes lekérdezésének lehetősége



# Wikidata



- 1. fázis
  - projektek közötti linkek (interwikilinkek)
  - 2013. január: magyar Wikipédia az első, ahol kísérletként bekapcsolták, majd néhány hónap alatt fokozatosan a többin is

[szócikk](#) [vitalap](#) [olvasás](#) [szerkesztés](#) [forrásszöveg szerkesztése](#) [laptörténet](#) [Több ▾](#)

[←](#) [→](#) [v](#) [A](#) [↻](#) [“”](#) [Forrás](#) [☰](#) [Beszúrás](#) [Ω](#) [?](#) [☰](#) [✎](#) [Változtatások közzététele](#)

## + Budapest [\[bevezető szerkesztése\]](#)

[Ellenőrzött lap](#) ▾

A Wikipédiából, a szabad enciklopédiából

```
{{egyért2|Magyarország fővárosáról|Budapest (egyértelműsítő lap)}}
```

```
{{egyért2|Magyarország fővárosáról|BP}}
```

```
{{Magyar település infobox}}
```

```
[[Fájl:|Budapest logo.png|bélyegkép|262px|jobb]]
```

```
'''Budapest'''<ref>{{latinul|Budapestinum}}, {{németül|Budapest}} vagy ''Ofenpest''{{cite web|title=Budapest - Ofenpest|publisher=Ars-Vivendi - Budapest|url=http://www.ars-vivendi.gallery/k-k-monarchie-pannonien/budapest-ofenpest/ |accessdate=2015-05-16 |language=német}}, [[szlovák nyelv|szlovákul]] és [[cseh nyelv|csehül]] ''Budapešť'', {{románul|Budapesta}}, [[szlovén nyelv|szlovénül]] és [[horvát nyelv|horvátul]] ''Budimpešta'', [[orosz nyelv|oroszul]] és [[ukrán nyelv|ukránul]] ''Будапест'', [[szerb nyelv|szerbül (cirill)]] ''Будимпешта'', {{lengyelül|Budapeszt}}, [[jiddis nyelv|jiddisül]] ''בױדאָפּעשט'' és {{örményül|Բուդապեշտ}}</ref> [[Magyarország]] [[főváros]]a, egyben [[Magyarország városai|legnagyobb és legnépesebb városa]], az [[Európai Unió]] [[Az Európai Unió legnépesebb városai|kilencedik legnépesebb városa]]. Budapest az ország [[politika]]i, [[Kultúra|kulturális]], [[Kereskedelem|kereskedelmi]], [[ipar]]i és [[közlekedés]]i központja. Emellett [[Pest megye]] székhelye is, bár közigazgatásilag nem része annak. [[2011]]-ben regisztrált lakónépessége meghaladta az 1,7 (elővárosokkal együtt pedig a 2,5) millió főt.
```





# Wikidata

- **1. fázis**
  - projektek közötti linkek (interwikilinkek)
  - 2013. január: magyar Wikipédia az első, ahol kísérletként bekapcsolták, majd néhány hónap alatt fokozatosan a többin is
- **2. fázis**
  - állítások bevezetése, közvetlen adatlekérdezés
  - 2013 első felében fokozatosan
  - 2015 vége: adatok áttételes lekérdezésének lehetősége
- **3. fázis**
  - adatbázislekérdezés és listák generálása az adatbázisból
  - szolgáltatások fejlesztése



# Wikidata

- <https://query.wikidata.org/>

```
SELECT ?universityLabel ?universityDescription ?website ?coord WHERE {  
  ?university (wdt:P31/wdt:P279*) wd:Q3918.  
  ?university wdt:P17 wd:Q28.  
  ?university wdt:P625 ?coord.  
  OPTIONAL { ?university wdt:P856 ?website. }  
  SERVICE wikibase:label { bd:serviceParam wikibase:language "hu". }  
}
```



# Wikidata

- [https://www.wikidata.org/wiki/Wikidata:How\\_to\\_use\\_data\\_on\\_Wikimedia\\_projects](https://www.wikidata.org/wiki/Wikidata:How_to_use_data_on_Wikimedia_projects)
- [https://www.wikidata.org/wiki/Wikidata:Wikidata\\_in\\_Wikimedia\\_projects](https://www.wikidata.org/wiki/Wikidata:Wikidata_in_Wikimedia_projects)
- [https://www.wikidata.org/wiki/Wikidata:Tools/Visualize\\_data](https://www.wikidata.org/wiki/Wikidata:Tools/Visualize_data)
- **Reasonator:** <https://tools.wmflabs.org/reasonator/>
  - <https://tools.wmflabs.org/reasonator/?q=Q316556&lang=hu>
  - <https://tools.wmflabs.org/autodesc?q=316556&lang=&mode=long&links=reasonator&redlinks=reasonator&format=html>
- **ArticlePlaceholder:** <https://www.mediawiki.org/wiki/Extension:ArticlePlaceholder>
  - <https://se.wikipedia.org/w/index.php?search=János+Arany>
- **Listák automatikus generálása**
- **Structured data on Commons:**
  - WikiBase telepítése a Wikimédia Commonsra
  - soknyelvűség megoldása (pl. kategóriarendszerben, leíró adatoknál)
  - fejlett kereső, szűrők, lekérdezési lehetőségek
  - gépi hozzáférés továbbfejlesztése; alkalmazások hozzákapcsolhatósága
  - külső partnerségek jobb támogatása



# WikiCite

- szabad bibliográfiai (és idézettségi) adatbázis
  - 2005: tervek, de a Wikidata megjelenése után volt lehetőség rá
  - könnyen megtalálhatóak legyenek a forrásművek
  - könnyen beilleszthetőek legyenek a MediaWiki-oldalakra
  - több tudományos műre hivatkozás (mint hírportálok, újságok...)
  - kutatási célok támogatása; adatok, lekérdezések
- szlogen: „az emberi tudás összességének megbízható forrásokkal való ellátása”
- Wikidatán belüli projekt





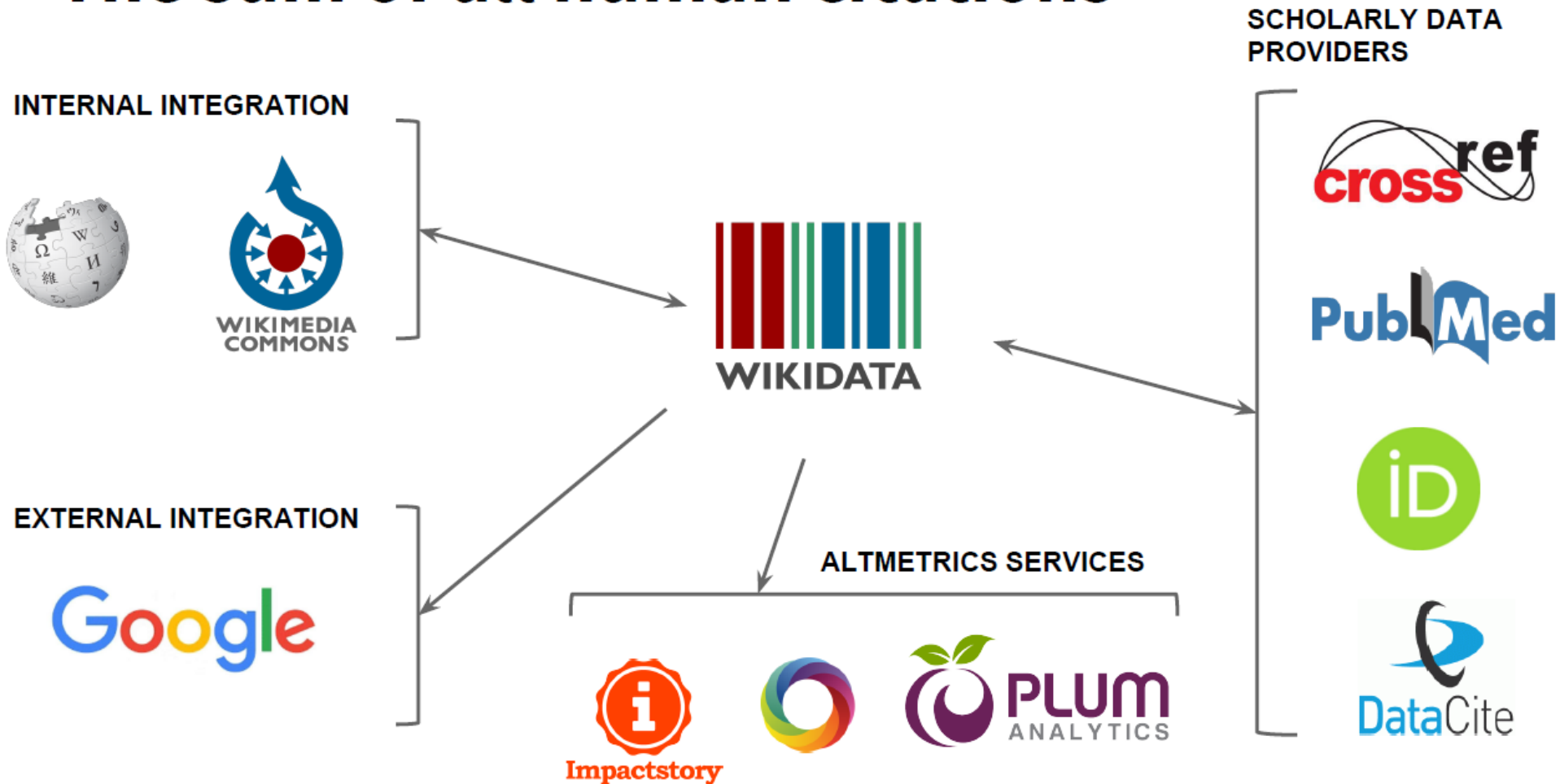
# WikiCite

- közös műhelyt biztosít:
  - informatikai ontológiával foglalkozó szakemberek
  - könyvtárosok
  - kiadók
  - kutatók
  - szoftverfejlesztők, mérnökök
  - Wikipédia-szerkesztők
  - Wikidata-közreműködők
  - adatmegjelenítéssel foglalkozó szakemberek
- [https://meta.wikimedia.org/wiki/WikiCite\\_2016](https://meta.wikimedia.org/wiki/WikiCite_2016)
- [https://meta.wikimedia.org/wiki/WikiCite\\_2016/Report](https://meta.wikimedia.org/wiki/WikiCite_2016/Report)
- [https://meta.wikimedia.org/wiki/WikiCite\\_2017](https://meta.wikimedia.org/wiki/WikiCite_2017)



# WikiCite

## The sum of all human citations





# WikiCite

Budapest [[Közép-Európa]] egyik pénzügyi központja <ref>{{cite web|title=Doing Business : Budapest, the soul of Central Europe|url=http://www.iht.com/articles/2004/08/04/trbuda\_ed3\_.php|publisher="International Herald Tribune"|date=2004-08-04|accessdate=2008-01-29|archiveurl=https://web.archive.org/web/20111103234439/http://www.iht.com/articles/2004/08/04/trbuda\_ed3\_.php|archivedate=2011-11-03}} {{Dead link|date=October 2010|bot=H3llBot}}</ref> és a világ 100. legnagyobb [[Bruttó hazai termék|GDP-jét]] termelő városa. <ref>{{cite web |url= https://www.ukmediacentre.pwc.com/imagelibrary/downloadMedia.ashx?MediaDetailsID=1562 |title= PricewaterhouseCoopers UK Economic Outlook November 2009|fechaacceso=30 de octubre|añoacceso=2011|autor= [[PricewaterhouseCoopers]]|fecha= 2009|obra= |language=angol|cite= |archiveurl=https://web.archive.org/web/20130814122414/http://www.ukmediacentre.pwc.com/imagelibrary/downl oadMedia.ashx?MediaDetailsID=1562|archivedate=2013-08-14}}</ref> Az [[Amerikai Egyesült Államok|amerikai]] [[Forbes|Forbes magazin]] szerint Budapest a 7. „legidillibb európai város”. <ref>{{cite news |url=http://www.forbes.com/2008/11/18/europe-homes-dollar-forbeslife-cx\_po\_1118realestate\_slide\_5.html |work=Forbes |first1=Edward |last1=Beckett |first2=Parmy |last2=Olson |title=In Pictures: Europe's Most Idyllic Places To Live |language=angol |date=2008-11-18 |accessdate=2015-03-28}}</ref> A UCityGuides a világ 9. legszebb városának sorolja. <ref>{{cite web|url=http://www.ucityguides.com/cities/top-10-most-beautiful-cities.html |title=The 10 Most Beautiful Cities in the World |publisher=UCityGuides.com |date= |accessdate=2013-03-11|language=angol}}</ref> A befolyásos amerikai Condé Nast Traveler utazási magazin által megkérdezett 1,3 millió személy véleménye alapján „Budapest a világ második legjobb városa”. <ref>{{cite web|url=http://www.cnn.com/2013/10/16/travel/cn-traveler-top-cities/index.html |title="The world's best city is..." |publisher=Condé Nast Traveler |date= |accessdate=2015-03-27|language=angol}}</ref> A magyar főváros továbbá egyike [[Európa]] 10 legkedveltebb bevásárlóvárosának az [[The Economist|Economist magazin]] kutatásai szerint, ugyanis itt található [[Közép-Európa|Közép-]] és [[Kelet-Európa]] legtöbb [[Pláza|bevásárlóközpontja]].



# WikiCite

Budapest [[Közép-Európa]] egyik pénzügyi központja<ref>{{cite web|title=Doing Business : Budapest, the soul of Central Europe|url=http://www.iht.com/articles/2004/08/04/trbuda\_ed3\_.php|publisher="International Herald Tribune"|date=2004-08-04|accessdate=2008-01-29|archiveurl=https://web.archive.org/web/20111103234439/http://www.iht.com/articles/2004/08/04/trbuda\_ed3\_.php|archivedate=2011-11-03}} {{Dead link|date=October 2010|bot=H3llBot}}</ref> és a világ 100. legnagyobb [[Bruttó hazai termék|GDP-jét]] termelő városa.<ref>{{cite web |url= https://www.ukmediacentre.pwc.com/imagelibrary/downloadMedia.ashx?MediaDetailsID=1562 |title= PricewaterhouseCoopers UK Economic Outlook November 2009|fechaacceso=30 de octubre|añoacceso=2011|autor= [[PricewaterhouseCoopers]]|fecha= 2009|obra= |language=angol|cite= |archiveurl=https://web.archive.org/web/20130814122414/http://www.ukmediacentre.pwc.com/imagelibrary/downl oadMedia.ashx?MediaDetailsID=1562|archivedate=2013-08-14}}</ref> Az [[Amerikai Egyesült Államok|amerikai]] [[Forbes|Forbes magazin]] szerint Budapest a 7. „legidillibb európai város”.<ref>{{cite news| url=http://www.forbes.com/2008/11/18/europe-homes-dollar-forbeslife-cx\_po\_1118realestate\_slide\_5.html | work=Forbes | first1=Edward | last1=Beckett | first2=Parmy | last2=Olson | title=In Pictures: Europe's Most Idyllic Places To Live |language=angol |date=2008-11-18 |accessdate=2015-03-28}}</ref> A UCityGuides a világ 9. legszebb városának sorolja.<ref>{{cite web|url=http://www.ocityguides.com/cities/top-10-most-beautiful-cities.html |title=The 10 Most Beautiful Cities in the World |publisher=UCityGuides.com |date= |accessdate=2013-03-11|language=angol}}</ref> A befolyásos amerikai Condé Nast Traveler utazási magazin által megkérdezett 1,3 millió személy véleménye alapján „Budapest a világ második legjobb városa”.<ref>{{cite web|url=http://www.cnn.com/2013/10/16/travel/cn-traveler-top-cities/index.html |title="The world's best city is..." |publisher=Condé Nast Traveler |date= |accessdate=2015-03-27|language=angol}}</ref> A magyar főváros továbbá egyike [[Európa]] 10 legkedveltebb bevásárlóvárosának az [[The Economist|Economist magazin]] kutatásai szerint, ugyanis itt található [[Közép-Európa|Közép-]] és [[Kelet-Európa]] legtöbb [[Pláza|bevásárlóközpontja]].





# WikiCite

- Jelenlegi működése
  - 9780241263198
- elmúlt fél évben a Wikidata bővülésének nagy része a WikiCite adatimportjából származik
- 4000 tulajdonság (property) kb. fele hozzá tartozik!
- A Wikipédia már most is az 5. legnagyobb számban hivatkozik *tudományos* folyóiratcikkekre
- A Wikipédiáról érkezik a legtöbb olvasó a *tudományos* folyóiratokhoz, irodalomhoz!



# Wikipedia Library

- forrásművekhez való hozzáférés biztosítása
  - a Wikipédia-szerkesztők számára
  - írott művek, amik nem elérhetőek az interneten (pl. papírkönyv)
  - tudományos művek, melyekhez csak fizetés esetén lehet hozzáférni
- együttműködés kiadókkal, digitális könyvtárakkal, adatbázisokkal
- jelenleg egyedi kérelem alapján, korlátozott számban és időre, de folyamatban van ennek kibővítése
- [https://meta.wikimedia.org/wiki/The\\_Wikipedia\\_Library](https://meta.wikimedia.org/wiki/The_Wikipedia_Library)
- <https://wikipedialibrary.wmflabs.org/partners/>



# Wikipedia Library

- **Célok általánosabban:**
  - hozzáférés biztosítása kiadók, adatbázisok, könyvtárak, egyetemek gyűjteményeihez
  - segítség az információk, állítások forrásait megtalálásához
  - együttműködés elősegítése: a szerkesztők, könyvtárak és könyvtárosok
  - szerkesztők irányítása a helyi könyvtárakhoz és más adatforrásokhoz
  - nyílt/szabad elérésű publikációs és kutatási formák népszerűsítése (pl.)
- **Magyarországi együttműködések:**
  - BME OMIKK (2010)
  - KSH Könyvtár (2016)
  - ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár (2017)



# #1Lib1Ref

- 1 könyvtáros => 1 forráshivatkozás
- a Wikipédia követelményei szigorodtak az évek alatt
- Cél: állítások forrásokkal való ellátása
  - a könyvtárosok hozzáállása általában hasonló
  - hozzáférnek a forrásművekhez
  - a könyvtárosok érdeklődésének felkeltése, bevonása
- Részvétel módjai:
  - adott területen otthonos: az adott témában ad hozzá
  - egy szócikk kiválasztása böngészés közben
  - a forráshiányos szócikkekk/állítások listájából választás
  - erre írt játék segítségével
  - #1Lib1Ref hozzáadása a szerkesztési összefoglalóhoz
- [https://meta.wikimedia.org/wiki/The\\_Wikipedia\\_Library/1Lib1Ref](https://meta.wikimedia.org/wiki/The_Wikipedia_Library/1Lib1Ref)





# GLAM

- **GLAM = Galleries, Libraries, Archives, Museums**
- **Együttműködés memóriaintézményekkel:**
  - gyűjtemény közös digitalizálása, bemutatása
  - gyűjtemény feltöltése a Wikimédia Commonsra
  - ötletek, ismeretek megosztása (pl. hogyan lehet megjeleníteni a gyűjteményt, hogyan lehet a Wikimédia-projekteket felhasználni...)
  - közös rendezvények, programok (előadások, képzések, konferenciák, intézménylátogatások, Wikipedian in residence stb.)
- <https://outreach.wikimedia.org/wiki/GLAM>
- [https://outreach.wikimedia.org/wiki/GLAM/Case\\_studies](https://outreach.wikimedia.org/wiki/GLAM/Case_studies)
- <https://commons.wikimedia.org/wiki/Commons:GLAM>

# GLAM

- **Miért?**

- Wikimédia célja a kulturális örökség megőrzése és bemutatása
- százmilliós, globális látogatottság → gyűjtemény elérése, látogatottsága, ismertsége nagyságrendekkel nő
- hatalmas forgalomra optimalizált platform, szolgáltatások
- a gyűjtemény nem csak egy elzárt adatbázis lesz, hanem élő, használt (művek kontextusban, leírásokkal, Wikipédiában; más hasonló művekkel együtt egy nagyobb gyűjtemény)
- önkéntes közösség tud ellenőrizni a leírásokban, fordításban, ellenőrzésben, korrektúrában, rendszerezésben, kategorizálásban
- képjavítás, képhelyreállítás vektorizálás stb.
- a feltöltött művek visszalinkelnek az eredeti gyűjteményre
- részletes statisztikák a művek felhasználásáról, egyéb eszközök
- non-profit szervezet, szabad szoftverek és licencek



# Wikimédia 2030

- Wikimédia-stratégia a következő 15 évre
- ismeretek, kulturális örökség összegyűjtése
- a hiányok kitöltése prioritást kap
- nyílt platform, szolgáltatások, egy ökoszisztéma elérése
- [https://meta.wikimedia.org/w/index.php?title=Wikimedia\\_2030](https://meta.wikimedia.org/w/index.php?title=Wikimedia_2030)
- Wikimédia Commons, Wikidata, WikiCite, Wikipedia Library ...
- helyi együttműködések kialakítása, kölcsönös előnyök



# GND

- **GND (Gemeinsame Normdatei):** német nemzeti könyvtár üzemeltetésében, >1000 tagszervezettel (No., A., Svájc):
  - személyek
  - szervezetek
  - rendezvények
  - földrajzi nevek
  - (szerzői) alkotások stb.
- gyűjtése, rendszerezése; közös(ségi) munkával.
- GND: 4,4 millió személy, 330 ezer földrajzi hely
- WD: 3,8 millió személy, > 2 millió közigazgatási egység





# GND

- **GND:**
  - felülről szervezett hatósági nyilvántartás
  - állandó és egyenletes minőség
  - megbízhatóság (minőség, elérhetőség)
- **WD:**
  - önkéntes közösségi irányítású kapcsolati csomópont,
  - ellenőrizhetőség
  - soknyelvűség
- **Mindkettő**
  - közösségi együttműködésen alapuló; nyílt, szabadon felh.
- **Forrás:** Sarah Hartmann, Barbara Pfeifer, Jürgen Ket



# GND

- az adatlapok linkelnek a Wikidata-elemre, és fordítva
- Wikimédia-közreműködők összehasonlítják a kettőt: hibakeresés, eltérések feltárása
- ezzel foglalkozó Wikimédia-közreműködők számára hozzáférés a GND-hez: hibák javítása, új elemek felvitele
- tervezik a WikiBase-re váltást, együttműködés kiszélesítését



# Holland Nemzeti Könyvtár

- Wikidatát használ a többi tudásbázissal való kapcsolatra (>2000 külső adatbázis-azonosítót tartalmaz)
- más, külső információkat is megjelenít

<creator rdf:Resource="**<http://data.kb.nl/thesaurus/068350767>**">Albert Einstein</creator>

<creator rdf:Resource="**<http://bnb.data.bl.uk/id/concept/person/lcsh/EinsteinAlbert1879-1955>**">Albert Einstein</creator>

<creator rdf:Resource="**[http://data.bnf.fr/11901607/albert\\_einstein/](http://data.bnf.fr/11901607/albert_einstein/)**">Albert Einstein</creator>

<creator rdf:Resource="**<http://id.loc.gov/authorities/names/n79022889>**">Albert Einstein</creator>

all become:

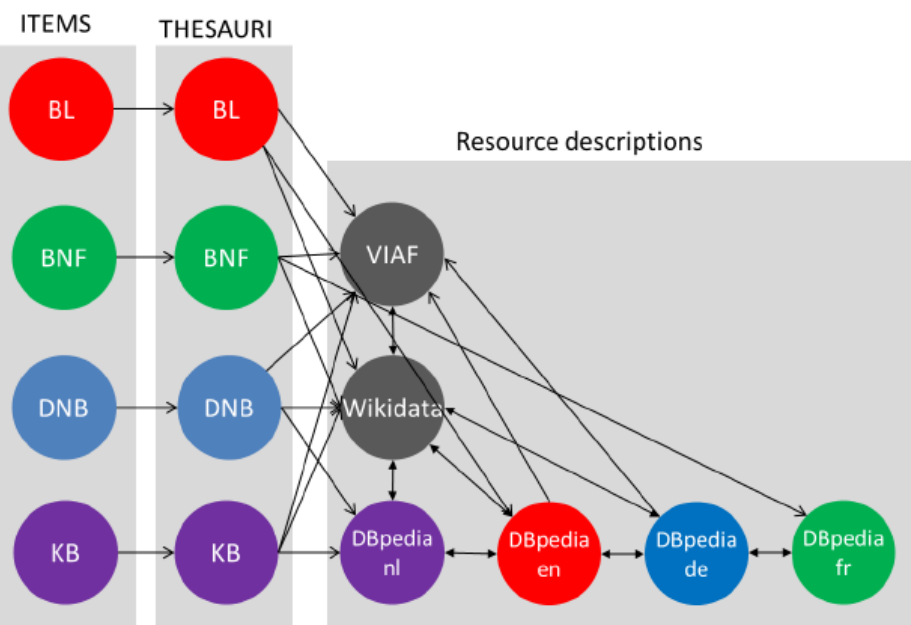
<creator rdf:Resource="**<https://www.wikidata.org/wiki/Q937>**">Albert Einstein</creator>

With index field: **wd\_id= Q937**

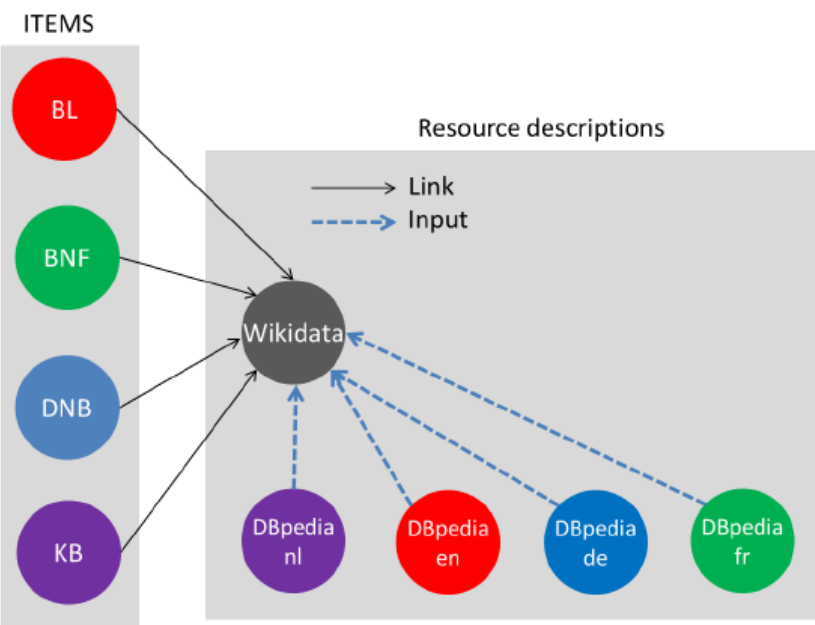


## Wikidata as universal thesaurus for libraries

Current situation: many to many links  
(many identifiers for single resource)



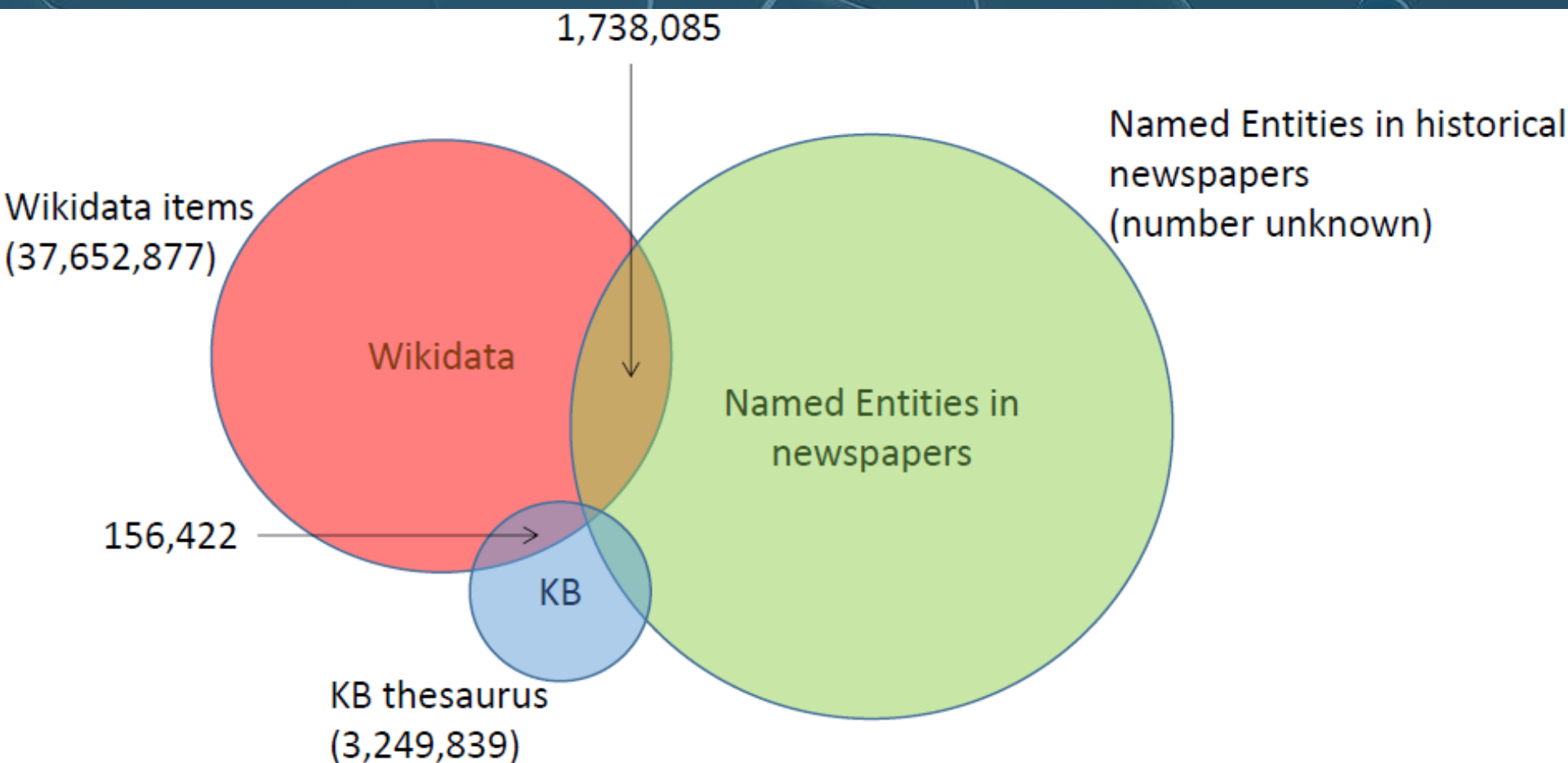
Proposed: everything links to Wikidata  
(same identifier for single resource)







# Holland Nemzeti Könyvtár



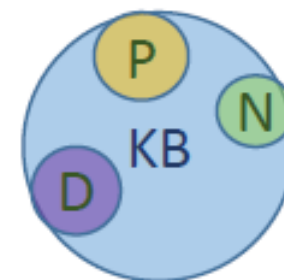
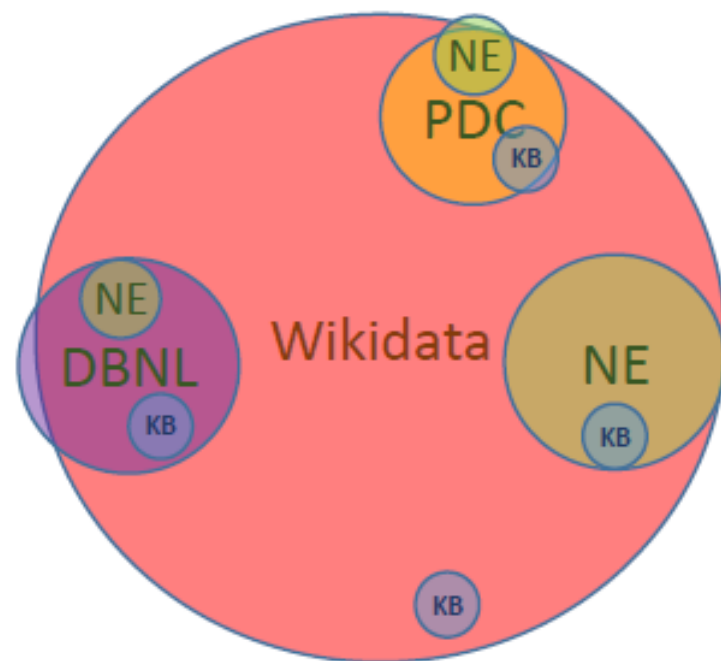


# Holland Nemzeti Könyvtár



Institutions maintain links to more than one collection with different coverage. In case of the Koninklijke Bibliotheek, for example:

Library catalogue  
Newspaper collection  
Parliamentary Papers  
DBNL  
Etc...



# Licenc

## Copyright (2017): Mészöly Tamás



Ez a fájl a [Creative Commons Nevezd meg! – Így add tovább! 3.0 Unported](#) licenc alapján használható fel. 



A licenc összefoglalása: az ilyen mű szabadon terjeszthető, és szabadon készíthet belőle bárki származékos műveket, de csak azzal a feltétellel, ha megfelelően feltünteti az eredeti szerzőt, és származékos művét ugyanezen (vagy [ennek megfelelő](#)) licenc alatt teheti csak közzé.

### Az előadáshoz felhasznált illusztrációk:

[Wikimédia-szervezetek térképe, közkinccs, Effeitsanders](#)

[Mi nem való a Wikipédiába?, CC-BY-SA 3.0, Wikipédia-szerkesztők](#)

[Arany János, CC-BY-SA 3.0, Wikipédia-szerkesztők](#)

[Budapest, CC-BY-SA 3.0, Wikipédia-szerkesztők](#)

[A Wikidata adatmodellje, CC-BY-SA 3.0, Charlie Kritschmar \(WMDE\) és Mészöly Tamás](#)

[A WikiCite modellje, CC-BY-SA 3.0, DarTar](#)

[A Holland Nemzeti Könyvtár és a Wikidata, CC-BY-SA 4.0, Theo van Veen](#)

A Wikimedia/Wikimédia név és logó, valamint a Wikimédia-projektek nevei (pl. Wikipédia) és logói a Wikimédia Alapítvány (Wikimedia Foundation, Inc.) bejegyzett védjegyei, felhasználásuk kizárólag külön engedéllyel lehetséges!